

**Eesti
Roheline
Liikumine**
Estonian Green Movement-FoE

ERL INFOKIRI

KEVAD 2018

- Roheväljakutse tuleb taas!
- Osale keskkonnateemalisel videokonkursil!
- Aleksandri avatud aia hooaeg 2018
- Õpetlik Tee. Elsa Saks

Jälgi meie tegevusi ka Facebookis
nime all Eesti Roheline Liikumine

Eesti Roheline Liikumine
Tiiği 8-24, 51003 Tartu

Mob: +372 5645 4459
E-post: info@roheline.ee

ROHEVÄLJA- KUTSE TULEB TAAS!

MERILIIS KOTKAS,
Roheväljakutse koordinaator

Eesti Rohelisel Liikumisel on hea meel juba teist aastat kutsuda osalema Roheväljakutses. Väljakutse toimub 2.-11. aprillil. Tegu on vahva ja lõbusa algatusega, kus 10 päeva jooksul tuleb täita erinevaid roheline eluviisi ja tervisega seotud ülesandeid. Kampaania eesmärgiks on ärgitada inimesi proovima keskkonnasõbralikku eluviisi ja hiljem harjumustega jätkama.

2017. aasta Roheväljakutses osales kokku üle 1200 inimese, nii noori kui vanu. Selle aasta väljakutses ootab osalejaid ees mitu uut ja põnevat teemat ning ülesannet (mikroplast, mets, keskkonnasõbralik toitumine, internetireostus jpm). Ülesannete täitmise kohta tuleb osalejatel anda ka tagasisidet, kas Facebooki postituse või e-maili teel. Kindlasti on oodatud osalema ka need, kes juba järgivad keskkonnahoidlikku eluviisi.

Lisaks roheväljakutsele on osalejatel võimalus liituda ka Endomondo "Liigume kondimootoril" alamväljakutsega, kus kogu väljakutse jooksul tuleb kondimootoril liikudes koguda võimalikult palju kilomeetreid.

Kõikidel roheväljakutses osalejatel on võimalus võita põnevaid auhindu! Peaaahinnaks on fatbike matk 5-le inimesele. Ühtlasi loositakse iga päev välja erinevaid auhindu ja kinkekaarte kampaania toetajatelt.

Väljakutsesse saab registreeruda Eesti Rohelise liikumise [kodulehel](#).

APRILL 2018
ROHEVÄLJAKUTSE

OSALE KESK- KONNATEE- MALISEL VIDEO- KONKURSIL!

ANNA TREI, ELIISA SAKSING

Kas mäletad, et kuni 14. maini on käimas noortele suunatud videokonkurss, kus saab võita pileteid Positivusele, Viljandi pärimusmuusika festivalile ning palju muud põnevat? Osa saavad võtta kõik kuni 30. aastased noored, üksi või meeskonnana. Ootame lühifilme (filmitud või animeeritud) pikkusega 1-5 minutit, mis räägiksid loo keskkonnasõbralikest avalikest üritustest.

Kas see teema tundub sinu jaoks liiga segane, kauge ja keeruline? Tegelikult on võimalusi lõputult! Vaata allolevat nimekirja näidetest, mis kõik sobiksid konkursil osalemiseks:

- 100% täiuslikku avalikku üritust pole olemas - aga kui oleks, milline see oleks?
- Sina ja su taastäidetav veepudel/ratas/termos/spork käimas avalikult ürituselt avalikule üritusele.
- Festivalil prügikastis on peamiseks jäätmeke ühekordne tops - milline on ühekordse topsi eluring selle tootmisest selle hävimiseni?
- Filmi oma pere keskkonnasõbralikult korraldatud lihavõtte-õhtusööki, kevadist grill-õhtut, sünnipäeva vms - mida võiks sealt avalikule üritusele üle kanda?
- Milline oleks ühe keskkonnateadliku avalikul üritusel osaleja päev?
- Intervjuud avalikul üritusel osalejatega/korraldajatega.
- Kui keskkonnasõbralik üritus oleks loom, siis milline, missuguste harjumustega ja miks?
- Kuidas saab üks positiivne muutus alguse, mida selleks tarvis on?

- Mis erinevused on keskkonnasõbralikul üritusel ja mittekeskkonnasõbralikul üritusel?
- Milline näeb festival välja mõne putuka, nt mesilase pilgu läbi, kes festivaliplatsil ringi lendab (mida näeb)?
- Tantsuline lähenemine: kaunis „Luikede järv“ kesk festivalijärgset „väsinud“ peoplatsi.
- Muusikaline lähenemine: muusika tegemine vahenditega, mis leiduvad avalikul üritusel (prügikastide kaaned, prügikotid, ühekordsed nõud, pudelid, jm).
- Muusikavideo: (tuntud) laul (uute) keskkonnateemaliste sõnadega.
- Keemilised katsed: Avalikel üritusel on olulisel kohal ka CO2 saaste - mis juhtub, kui süsihappegaasi saab liiga palju, kuidas see inimestele mõjub?
- Õppevideo: kuidas korraldada keskkonnasõbralikku üritust?
- Oma sõprade/klassikaaslaste/õpetajate/pereliikmete küsitlamine teemal: Miks on vaja keskkonda hoida?
- Must-valge tummfilm naljakast juhtumisest avalikul üritusel.
- Võtta inspiratsiooni tsitaatidest, kõnekäändudest, vanasõnadest: Mida külvad, seda lõikad/ Pärast mind tulgu või veeputus/ ...
- Eesti otsib keskkondlikku superkangelast!
- Kui liigud mõnel üritusel ringi, siis mis silma jääb - kas ja kuidas on korraldatud jäätmete sorteerimine? Kas mõnel toilitustajal vms on leidlik lahendus, kuidas ressursse kokku hoida? Kas ja kuidas on korraldatud transport festivalipaika?

Jälgi meie tegevusi ka Facebookis nime all Eesti Roheline Liikumine

Eesti Roheline Liikumine
Tiigi 8-24, 51003 Tartu

Mob: +372 5645 4459
E-post: info@roheline.ee

Jälgi meie tegevusi ka Facebookis nime all Eesti Roheline Liikumine

Eesti Roheline Liikumine
Tiigi 8-24, 51003 Tartu

Mob: +372 5645 4459
E-post: info@roheline.ee

ALEKSANDRI AVATUD AIA HOOAEG 2018

JIŘÍ KREJČÍ, linnaaianduse aktivist, Aleksandri Avatud Aed

Hooajaks 2018 on plaanis keskenduda rohkem aiandusele ning juurikate kasvatamisele. Seega, kui just SINA tahad endale tekitada peenart Tartu linnaaias ning tahaksid olla osa Aleksandri aiandamisest, siis tule 25.03 kell 11:00 Aleksandri avatud aeda! Sel päeval korraldatakse aias infopäev ning mõttetalgud, mille raames paneme paika ideid ja plaane tulevaks hooajaks.

Lisainfoks võid jälgida facebookilehte - [Aleksandri Avatud Aed](#) või võtta ühendust elavtartu@gmail.com

Aleksandri aed on avatud linnaaed, kus kasvatatakse juurikaid ning häid inimsuhteid. Aias saavad inimesed kasvatada kohalikku ja värsket toitu ning aidata kaasa linnaruumi elavdamisele, mis omakorda loob õnneliku linnakeskkonna.

Aleksandri aed asub tüüpilisel Karlova linnaia alal, mis oli viimased 20+ aastat hooldamata. Hooaeg 2017 oli Aleksandri aia esimene ning sai tehtud palju olulist: aastatega kogutud prügi koristatud; puudeokstest tekkinud džungel, naat ja kassitapp taltsutatud; väliköök ja kasvuhoone ehitatud ning rajasime ka esimesed peenrad. Hooaja käigus toimusid erinevad sündmused - talgud, loodusliku ehituse, aianduse ja taaskasutuse töötod ning oskuste vahetused või pitsapeod.

Avatud Aleksandri Aia väliköök koos pitsaahjuga. Foto: erakogu

ÕPETLIK TEE

ELSA SAKS, rändur

Sõbranna hõiskas, "Elsa, tule Austraaliasse!" Kuhu? Kuulsin mõtterändu enese sees, kus geograafia oli nõrkus haritu ees. Mis seal? Parem elu või?

Parem või mitte, mis oli kindel, muutus on vajalik. Keha karjus ja meel märatses. Selgus ja segadus olid lahinguväljal, mil hinges elas tühjus. Sähvatused valgusteele olid, kui kuvavarjutus, millest üks - mine reisi tundmatusse, seal on su vastused - pani paika mu sihi. Jätsin töö, mis iseloomustas mind. Jätsin sõbrad, kes tulid ja läksid. Ja rõõmuga jätsin vanemad, kes aktiveerisid valu emotsioonitus kehas. Kõik need mänguasjad - materiaalsed hüved mu nõudlikus kehas - töid rahu ja rõõmu vaid loetud hetkeks. Kõik see väärtus - looduse lõputu vägi - oli kirjeldamatult külm mu ratsionaalses looris.

Maailm, mõttetu maailm, see tundus nii suur ja väike kõik ühes. Ja kui minek, siis ka minek. Nii ma võtsin koti ja läksingi teele. 16 kilogrammi vara, 75 liitrit muutust.

Hirm oli sõber, spontaansuse armuke, mil ikka ja jälle hüppasin arengu sülle. Uued paigad. Erinevad tööd. Värsked tutvused. Ja minimalistlik mäng. Kõik see ja rohkem tüüris mu keha ja koputas

Autor Brasiilias 2014. aastal. Foto: erakogu

südamt, mil mu lõputu nälg vastuste teel viskas mu põhja läänerrinde ees. Aasta pluss kaks avardas meeled, mil kühveldasin elu, seda hinnatut elu, mis sisutu näis.

Oi bürokraatia, kus on su hind? Me mürgitame end siin sõltuval teel, kus üks amps rämps on ringluse mäng. Mis puudutab mind see mõjutab ka sind. Kas Vene rulett on elu hind? Joon, kui tahan - summutan end, sest minevik valus ja tulevik igav. Suitsetan, kui tahan - selleks ma leian ju alati raha. Söön keemiat, kui tahan - pearoaks GMO ja magustoiduks tablett pealiskaudsust, kus tervisekindlustus on doos illusiooni. Saastan, kui tahan - tarbin ja tarbin, mugavdan elu, ning suurendan tootmist me keskkonna toel. Vihkan, kui tahan - ennast ja naabrit, et korrata reaalsust oma mõtete jõul.

Autor Mehhikos 2015. aastal. Foto: erakogu

Jälgi meie tegevusi ka Facebookis nime all Eesti Roheline Liikumine

Eesti Roheline Liikumine
Tiigi 8-24, 51003 Tartu

Mob: +372 5645 4459
E-post: info@roheline.ee

Jälgi meie tegevusi ka Facebookis nime all Eesti Roheline Liikumine

Eesti Roheline Liikumine
Tiigi 8-24, 51003 Tartu

Mob: +372 5645 4459
E-post: info@roheline.ee

Jälgin solki, kui tahan – siis ärevus tõuseb mu lukustunud kehas, mil massimeedia rahastab end pühendunud jüngrite kulul. Ja rühin teha tööd, mis hinge mul tapab, sest süsteem on ju see, mis kontrollib ja vaatab, kus lootus, see on ju rumala ootus. Nii ma lõhestan end ja haavan ka sind.

Aga kas see on see, mida ma tahan? Oh ei, ei-ei. Harmoonia on see, mis süda mul soovib. Armastada ja olla armastatud siin ühtekuuluvuse teel. Ignorantne või mitte, aga halb on hea, mille juured venivad kõikjale siin segavas müras.

Austraalia lõpp oli uue algus, kui lootus heasse suunas mu sammu. Märts 2014 hülgasin raha ja andsin vande, "Ma panen oma usu ja uskumuse keskkonda ja inimestesse enda ümber ning vaatan, mis mul neilt õppida on."

Võtsin omad riskid. Ma ei teadnud, kust tuleb mu söök, kus ööbin ja kellega kohtun. Kõik avardus uudishimus mu umbkeelsuse sees. Jalg sammus ja näpp lehvib üle maa ja vee, mil mu kodutu hing kasvas helduse toel. Uks avanes, teine avanes, ja nii jälle ja jälle – uus, lõputu ja jääv. Oh kui ilus see hoolivuse mäng.

Kaheksa kuud ja maha jäid riigid – Kambodža, Indoneesia, Singapuri, Malaisia, Brasiilia, Boliivia, Tšilli, Peruu, Kolumbia. Seal ma sõin, mida jagati. Magasin, kus lubati. Reisisin, kuhu soovisin. Linnad, külad ja kaardistamata kohad.

Kus piirideta lahkus küttis mu südant, mil kurbuse maatriks suurenes sees. Kuidas nii? Mu abilised, need helged hinged, ja kõik see globaalne töölisperre, on dirigeeritud korruptsiooni piitsade rütmis, kus poliitikute võim ja jõukas eliit laastab ja lammutab elu me ümber ja elu me sees.

Ka Coca-Cola, see jumalate jook, leidis oma tee ka kõige süga-

vama metsa allikaveest. Mida külvad, seda lõikad. No jah. Plastpudelid, ja süüdimatu toidu pakendamine, on kui isekas pärand me järeltulijate ees.

Inimkond või loodus, kes on siin ülim? Patt on küsida selle tuuma ilu. Jätkusuutlikkus ei ole ju puuk, kes imeb ja hävitab ning eales ei anna, kus ühiskondlik naiivsus ja korporatsioonide ahnus reostab me õhu ja maksustab mürgistatud vee ning hävitab keskkonda me nõudluste sees. Osta, sul ju läheb seda vaja! Aga ära küsi, kust see tuleb ja sulle oma silmad jäätmejaama ees. Kas see on nüüd elu, kus kvantiteet räägib olematu kvaliteedi sees? Jah propaganda, see on ju toit, mis hinge meil sööb.

Gandhi ütles – ole muutus, mida tahad maailmas näha – on kõrgema tõe kõrgeim tõde. Nii ma võtsin julge suuna oma sulgunud südame teel, mis oli nii uus dimensioonide sees.

Siuh-säuh, seljakott lendas nurka ja ratas veeres teele, üle ja ümber Kesk-Ameerika mägede, ja siis, tuule ja tuuleta läbi USA kommertsliku pesa, lõpetasin ma Euroopa rikkas kultuuris. Poolteist aastat ja 17 riiki, rahatu ja hoitud, armastus võitis, mil emake loodus ses statistika vees avas mu kodu mu südame sees.

Aga täna on uus, see võimalus suur, olla see puhtus siin lootuse teel.

Keskkonda saab hoida vaid see, kes kannab hoolt iseenese eest. Kõik on õpitav! Aga ole hell – tee samm, vaid üks samm korraga.

Kui tahad rohkem kuulda minimalistlikust reisimisest läbi Elsa kogemuste, siis tule 3. aprillil kell 18:00 Tartu Loodusmaja Rohelise Tee Õhtule. Täpsem info tulekul.

Florida 2016. Foto: erakogu.

Tartus lavastub keskkonna-teemaline etendus „Prohvet“.

KAJJA M KALVET,
Must Kast, lavastaja

„Prohvet“ on lavastus keskkonnaprobleemidest ning nendega kohaneda püüdvast inimliigist. Ehkki inimkonna tarbimiskäitumise muutmise vajalikkusest on räägitud juba aastakümneid, hakkavad sellega seotud ohud Eestis tasapisi alles nüüd, aastaringse halva suusailma valguses, inimeste igapäevateadvusesse jõudma. Kuid ka muu maailm ei anna meile selles valdas palju eeskju: millegipärast ei suuda inimene isegi võimaliku katastroofi lävepakul loobuda oma argimugavustest, mis paratamatult kogu planeeti tumeda ja tundmatu tuleviku poole tõukavad. Ning muutuse algatamisest iga kell kergem on tõdeda, et „nii on see ju alati olnud“.

Kui palju on üksikinimene võimeline ennast ümbritsevat mõjutama ja muutma? Kas enesehävituslikkus on vältimatu või on meil siiski midagi, mis suudaks sellele vastu seista? Kas ühe väljasureva keele kõnelejal on üldse mõtet püüda midagi korda saata ülerahvastatud planeedil, kus tema kultuur ja keel jäävad valdavale enamusele igaveseks mõistetamatuks?

„Prohvet“ seisab idealismi ja siiruse eest, pakkudes äratundmist ning kurbnaljakat peegeldust progressiusku ühiskonnale. Lavastus on suunatud kõigile, keda huvitab ümbritsev maailm ning selle jätkusuutlikkus.

Igale etendusele järgneb avatud vestlusring!

Lavastust toetavad Eesti Kultuurkapital, Tartu Kultuurkapital ja Tartu Linn.

<http://www.teatermustkast.ee/lavastused/prohvet>

Tallinnas toimuvad AKÜ Säästliku Eluviisi Töötoad.

ANNA TREI,
ERL kommunikatsioonijuht

ERL korraldab Tartus väga populaarseid Säästava Eluviisi Töötube, millest viimane toimus märtsis. Alternatiivina on võimalik ka tallinlastel osaleda sarnastel üritustel, mida korraldab ERL katusorganisatsioon, Arengukoostöö Ümarlaud (AKÜ).

Info AKÜ [kodulehelt](#): „Jaanuarist kuni aprillini kutsume huvilisi säästava eluviisi töötubadesse Tallinnas! Iga kord anname lühikese ülevaate kogu valdkonna kohta, lisaks saab mõne tore osa oskuse, mis teeb rõõmu endale ja loodusele.“

Arengukoostöö Ümarlaud korraldab seitse töötuba. Kõik töötoad on osalejatele tasuta, kuid registreerumine on vajalik (tuleb igale teemale eraldi). Töötoa kestvus on ca 3h tundi ja need toimuvad õhtupoolikutel.“

Tulemas on järgmised töötoad:

- 22. märts: Permakultuur linnaaedades
- 3.-5. aprill: Roheline kontor
- 16. aprill: Riiete taaskasutus

PRAKTILINE
MAAILMAPARANDUS,
MIDA IGAÜKS
SAAB TEHA

Jälgi meie tegevusi ka Facebookis nime all Eesti Roheline Liikumine

Eesti Roheline Liikumine
Tiigi 8-24, 51003 Tartu

Mob: +372 5645 4459
E-post: info@roheline.ee

Jälgi meie tegevusi ka Facebookis nime all Eesti Roheline Liikumine

Eesti Roheline Liikumine
Tiigi 8-24, 51003 Tartu

Mob: +372 5645 4459
E-post: info@roheline.ee

Toeta PÕXITi rahvaalgatust oma allkirjaga!

PÕXIT ehk põlevkivi-exit tähendab järkjärgulist üleminekut põlevkivilt taastuvatele energiaallikatele. Selleks on vaja senisest suuremat poliitilist tahet ning põhjalikku strateegiat. Soovime anda rahvasaadikutele selge sõnumi, et avalikkus tunneb paremate lahenduste leidmise vastu huvi, ning lükata hoo sisse ühele olulisemale Eesti tulevikku puudutavale arutelule. Selleks oleme algatanud allkirjade kogumise portaalis rahvaalgatus.ee. Kui algatus saab kokku 1000 allkirja, läheb pöördumine Riigikokku arutlusele. Oma allkirja saad anda siin: <https://rahvaalgatus.ee/initiatives/e05abc15-5e49-4205-bfb3-520ed6caf057>

[Rahvaalgatus.ee](https://rahvaalgatus.ee)

Kui soovid rohkem teada põlevkivi kaevandamise mõjust kohalike inimeste elule, siis tutvu Eesti Rohelise Liikumise projekti „Eesti lood keskkonnamuutustest“ [kodulehega](#).

OSALE

03. APRILL

18:00-20:00

Tartu Loodusmaja II korrus

Rohelise Tee Õhtu minimalistlikust reisimisest

18. APRILL

18:00-20:00

Tartu Loodusmaja II korrus

Keskkonnateemaline väitlusklubi

14. MAI

Videokonkursi tähtaeg!

Lisainfo [SIIN](#)

Info liikmemaksude kohta

Tuletame meelde neile liikmetele, kes pole veel jõudnud 2018. a liikmemaksu tasuda, et ERLi liikmemaks on õpilastele, pensionäridele ja töötutele 5 €, üliõpilastele 7 € ning teistele 15 €.

Iga-aastast liikmemaksu saab tasuda pangalaekandega (MTÜ Eesti Roheline Liikumine, konto Swedbank AS EE322200221011415405, konto AS SEB Pank EE941010102051999003).

Suur tänu kõigile, kes on juba liikmemaksu tasunud!

Eesti Rohelise Liikumise infokirja ilmumist rahastab Euroopa Liit ja infokirja sisu eest vastutab Eesti Roheline Liikumine.

Jälgi meie tegevusi ka Facebookis nime all Eesti Roheline Liikumine

Eesti Roheline Liikumine
Tiigi 8-24, 51003 Tartu

Mob: +372 5645 4459
E-post: info@roheline.ee

Eesti Roheline Liikumine Tiigi 8-24, 51003 Tartu
Mob: +372 5645 4459 E-post: info@roheline.ee
Jälgi meie tegevusi ka Facebookis nime all Eesti Roheline Liikumine

Toimetaja: Anna Trei
anna@roheline.ee

Kujundaja: Neeme Möll

